

соотношении языка и права. *Среднерусский вестник общественных наук*. Орел, 2007. № 3 (4). Т. 2. С. 57–61.

3. Куликова Ю. Ю. Язык права. *Юридическая техника*. Нижний Новгород, 2007. № 1. С. 217–220.

4. Белоконь Н. В. Культура языка и языка права. *Юридическая техника*. Нижний Новгород, 2016. № 10. С. 576–578.

5. Давыдова М. Л. Юридическая техника: теории и методологии: монография. Волгоград : Изд-во ВолГУ, 2009. 318 с.

6. Сорокин В. В. Язык и право. *Юрислингвистика*. Барнаул, 2020. № 15. С. 5–7.

Шепелев А. Н. Язык права. *Вестник Тамбовского университета*. Тамбов, 2001. № 3–3 (23). С. 35.

Опалюк Олександр Анатолійович,

курсант навчально-наукового
інституту № 2 Національної
академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Харченко Наталія Петрівна,
старший викладач кафедри
теорії держави та права

Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ДЕРЖАВА ЯК СУБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН

Держава – не звичайний вид юридичної особи. Це особливий суб'єкт правовідносин (так вважали ще римські юристи). Ці особливості проявляються в тому, що:

– держава не має ні правоздатності, ні дієздатності (на відміну від фізичних та юридичних осіб);

– вона не має й спеціальної компетенції (на відміну від інших колективних суб'єктів);

– саме держава встановлює та формулює завдання, принципи та цілі власної діяльності, а також визначає права й обов'язки громадян та інших суб'єктів;

– лише вона має право самостійно визначати для себе коло обов'язків та предмет ведення;

– лише вона офіційно представляє суспільство як усередині країни, так і за її межами – у взаємовідносинах з іншими державами [1, с. 234].

Держава Україна може виступати суб'єктом публічного права і суб'єктом цивільного права, що свідчить про подвійний, дуалістичний статус держави як

суб'єкта права, що однак не свідчить про застосування свого подвійного статусу в усіх видах відносин за участю держави. Держава в публічних відносинах є суб'єктом публічного права, а в приватних відносинах – суб'єктом цивільного права. Як суб'єкт публічного права держава наділена владними повноваженнями, які вона покликана використовувати для досягнення публічних інтересів всього народу. Як суб'єкт цивільного права держава Україна є учасником цивільних відносин, в яких вона має рівний статус і приймає участь в тих же формах, що й інші учасники – суб'єкти цивільних відносин (фізичні та юридичні особи), не наділені владними повноваженнями. В цьому випадку держава виступає як приватна особа, відмовляючись від застосування суверенітету, імунітетів, інших елементів публічного статусу держави, якщо це призводить до порушення рівності суб'єктів цивільних відносин.

Держава має загальний і конкретний правовий статус, який реалізується за допомогою двох систем: системою внутрішньодержавного права та системою міжнародного права. Загальний статус у системі внутрішньодержавного права визначається нормами (правами і обов'язками) конституції, а в системі міжнародного права – нормами (правами й обов'язками) міжнародної спільноти, які є однаковими для всіх її членів. При цьому кожна держава не тільки володіє правами й обов'язками, встановленими міжнародним правом, але й створює міжнародно-правові норми та принципи. Тому кожна держава має загальний міжнародно-правовий статус.

Конкретний правовий статус держави залежить від тих конкретних різноманітних правовідносин, учасником яких є держава як усередині країни, так і на міжнародній арені.

Держава як організація всього суспільства покликана висловлювати публічні, загальні інтереси і, отже, діяти на основі норм публічного права.

За межами та всередині країни держава є важливим учасником таких публічних відносин:

- 1) міжнародно-правових – укладає двосторонні та багатосторонні договори на основі норм публічного міжнародного права;
- 2) конституційно-правових – надання національного громадянства, нагородження громадянина державною нагородою чи присвоєння йому почесного звання;
- 3) кримінально-правових – здійснює боротьбу зі злочинністю ім'ям держави тощо [2, с. 301].

Таким чином, держава через державну владу виступає як владний суб'єкт правовідносин.

Держава виступає і як суб'єкт правовідносин на основі норм приватного права:

- міжнародних – укладає договори на основі норм міжнародного приватного права;
- внутрішніх цивільно-правових – випускає державну позику; приймає передачу спадщини на користь держави.

У сфері приватноправових відносин держава є рівноправним учасником і не має ніяких пільг чи переваг.

Держава управляє певною часткою власності, яка не закріплена за окремими державними організаціями та установами, а належить суспільству в цілому. Ця частка державного майна та кошти державного бюджету становлять державну казну країни. Тому в приватноправових відносинах виступає не держава в цілому в єдності своїх функцій та органів, а держава як загальнодержавна казна у вигляді своїх фінансових організацій, що діють у певній галузі комерційної, господарської діяльності.

Визначеність та стабільність правового статусу держави, який регулюється нормами внутрішньодержавного права, позитивно впливає на її міжнародно-правовий статус, підвищує її авторитет та відкриває широкі можливості для співробітництва з іншими державами [3, с. 97].

Список використаних джерел

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозьоров та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
2. Цвік М. В., Петришин О. В. Загальна теорія держави і права : підруч. для студ вищ. навч. закл. Харків : Право. 2009. 584 с.
3. Панчишин А. В. Поняття, ознаки та структура категорії «правовий статус». *Часопис Київського університету права*. 2010. № 2. С. 95–98.

Пендюра Софія Максимівна,
курсант навчально-наукового
інституту № 2 Національної
академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Харченко Наталія Петрівна,
старший викладач кафедри
теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ТИПОЛОГІЇ ДЕРЖАВИ

Відтоді як держава і право стали об'єктами наукових досліджень, проблеми їх класифікації, виділення видів або типів держав і правових систем, їх порівняльного аналізу постійно були в центрі уваги вчених і юристів, і філософів.

У науковій літературі було створено велику низку типологій держави, до того ж використовуються найрізноманітніші критерії класифікації (основи поділу): рівень розвитку держави, соціальний характер, ступінь демократичності, форми держави тощо.